

Kopie

Afgeleverd aan: Nederlandstalige arbeidsrechtbank Brussel
art. 1052 Ger. W.

Vrij van griffierecht - art. 280,2° W.Reg.

Repertoriumnummer 2014 / 2060
Datum van uitspraak 1 september 2014
Rolnummer 2014/AB/334

Uitgifte

Uitgereikt aan

op
€
JGR

Arbeidshof te Brussel

negende kamer

Arrest

COVER 01-00000030121-0001-0010-02-01-1

**SOCIALE ZEKERHEIDSRICHT ZELFSTANDIGEN - bijdragen zelfstandigen
tegensprekelijk arrest
definitief**

F **M** **appellante, vertegenwoordigd**
door mr. MASTELINCK loco mr. CAUWELS Vincent, advocaat te 8500 KORTRIJK,
Brugsesteenweg 255

tegen

DE BELGISCHE STAAT, FOD SOCIALE ZEKERHEID, Directie Generaal Zelfstandigen, met zetel
te 1060 BRUSSEL, Guldenvlieslaan 87, geïntimeerde, vertegenwoordigd door mr. PEREMANS
Régine, advocaat te 1755 GOOIK, Dorpsstraat 2

*

Na beraad, spreekt het Arbeidshof te Brussel het hiernavolgend arrest uit:

Gelet op de stukken van rechtspleging, inzonderheid:

- het voor eensluidend verklaard afschrift van het bestreden vonnis, uitgesproken op
tegenspraak op 25 februari 2014 door de arbeidsrechtbank te Brussel, 29e kamer
(A.R. 13/15613/A),
- het verzoekschrift tot hoger beroep, ontvangen ter griffie van dit hof op 3 april 2014,
- de neergelegde conclusie,
- de voorgelegde stukken.

*

De partijen hebben hun middelen en conclusies uiteengezet tijdens de openbare
terechtzitting van 2 juni 2014, waarna de debatten werden gesloten, et openbaar ministerie

een mondeling advies uitbracht, de zaak in beraad werd genomen en voor uitspraak werd gesteld op heden.

*

Feiten en procedurevoorgaanden

Mevrouw P (hierna de appellante genoemd) dient op 20 december 2012 bij de commissie voor vrijstelling van bijdragen van sociale zekerheidsbijdragen voor zelfstandigen (hierna genoemd de commissie) een aanvraag in tot het bekomen van vrijstelling van bijdragen voor 2012. De aanvraag wordt geregistreerd bij de commissie op 12 februari 2013. Betrokkene vraagt vrijstelling van de bijdragen 2012 kwartaal 1 tot en met 4 en 2013 kwartaal 1 tot en met 4. Betrokkene wenst niet door de Commissie te worden gehoord.

Bij beslissing van 4 juni 2013 wordt door de commissie een gedeeltelijke vrijstelling toegekend voor de kwartalen 2012/3 en 2012/4 en geweigerd voor de kwartalen 2012/1 en 2012/2 en voor het tijdens de lopende procedure vervallen kwartaal 2013/1, op grond van de motivering dat "uit de gegevens betreffende de gezinsinkomsten van betrokkene tijdens de jaren 2011 kan worden afgeleid dat betrokkene momenteel niet te verwaarlozen financiële moeilijkheden ondervindt en dat enkele andere elementen in het dossier aanwezig zijn die de huidige toestand van betrokkene, die de staat van behoefte benadert "aantonen."

Bij verzoekschrift neergelegd ter griffie op 25 november 2013 vordert appellante de vernietiging van de beslissing van de Commissie voor Vrijstelling van Bijdragen in de mate dat er geen vrijstelling van bijdragen werd verleend voor het eerste en tweede kwartaal 2012 en voor het eerste kwartaal 2013 en te zeggen voor recht dat de commissie zich opnieuw dient uit te spreken over het verzoek tot vrijstelling voor de bijdragen voor het eerste en tweede kwartaal 2012 en het eerste kwartaal 2013.

Met het bestreden vonnis aanvaardt de arbeidsrechtbank haar bevoegdheid inzake betwistingen over betaling van bijdragen voortvloeiend uit de wetten en verordeningen inzake het sociaal statuut der zelfstandigen. De arbeidsrechtbank aanvaardt eveneens dat zij de beslissing van weigering niet kan herzien zonder schending van de discretionaire appreciatie bevoegdheid eigen aan de beslissingen van de commissie. De arbeidsrechtbank kan zich niet in de plaats van de commissie stellen door een nieuwe beslissing te nemen met betrekking tot de gevorderde periodes van vrijstelling.

De arbeidsrechtbank beslist in haar bestreden vonnis dat de beslissing van de commissie voldoet aan alle vereisten van formele en materiële motiveringsplicht zodat de beslissing van

de commissie de legaliteitstoets doorstaat en de vordering ongegrond is en appellante wordt veroordeeld tot de kosten van het geding zijnde € 1320 rechtsplegingsvergoeding.

Beroepsgrieven

Er is een gebrek aan motivering, aangezien de beslissing niet uiteenzet waarom alleen een gedeeltelijke vrijstelling wordt verleend voor bepaalde kwartalen en voor andere kwartalen de vrijstelling wordt geweigerd .

Ten gronde

Bevoegdheid van de arbeidsgerechten

In navolging van het cassatiearrest van 08.03.2013 (www.juridat.be) en de voorafgaande conclusie van advocaat generaal Vandewal werd reeds in een eerste arrest van het arbeidshof te Brussel (Arbh. Brussel, 23 mei 2013, www.juridat.be) beslist dat de arbeidsgerechten bevoegd zijn betreffende een betwisting over de al dan niet vrijstelling van sociale zekerheidsbijdragen aangezien het een geschil is betreffende de verplichting tot betaling van sociale zekerheidsbijdragen in het sociaal statuut der zelfstandigen krachtens artikel 581,1° Ger. W.

Het Hof van Cassatie besloot in haar arrest C.12.0408.N van 08.03.2013 als volgt :

"1. De Raad van State is zonder rechtsmacht om kennis te nemen van een beroep tot nietigverklaring van een administratieve beslissing, in zoverre de wet de kennisname van het geschil aan de rechtscolleges van de rechterlijke macht heeft toegewezen.

2. Krachtens de artikelen 12, 13 en 15 Sociaal Statuut Zelfstandigen zijn de onderworpen zelfstandigen en helpers jaarlijkse bijdragen, vastgesteld op de beroepsinkomsten bedoeld in artikel 11, § 2 en § 3, verschuldigd bij vierden in de loop van ieder kalenderkwartaal.

Krachtens artikel 17, eerste lid, Sociaal Statuut Zelfstandigen kunnen de zelfstandigen die menen dat zij zich in staat van behoefte bevinden of in een toestand die de staat van behoefte benadert, volledige of gedeeltelijke vrijstelling vragen van de bijdragen verschuldigd met toepassing van de artikelen 12, § 1 en 13, door zich te wenden tot de commissie waarin artikel 22 voorziet. Ze kunnen eveneens volledige of gedeeltelijke vrijstelling vragen van de bijdragen verschuldigd met toepassing van artikel 13bis, § 1, voor zover deze bijdragen niet verschuldigd zijn in de hoedanigheid van bij artikel 12, § 2, bedoelde onderworpenen.

Artikel 22, eerste en tweede lid, Sociaal Statuut Zelfstandigen bepaalt dat bij de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid een Commissie voor vrijstelling van bijdragen wordt opgericht die ermee is belast, zonder mogelijkheid van beroep, te beslissen over de aanvragen tot volledige of gedeeltelijke vrijstelling van bijdragen, ingediend door de in artikel 17 bedoelde onderworpenen, ongeacht of deze aanvragen werden ingediend in het Nederlands, het Frans of het Duits.

3. Wanneer de Commissie voor vrijstelling van bijdragen beslist om de gevraagde vrijstelling niet te verlenen en de zelfstandige deze beslissing betwist, dan ontstaat tussen de zelfstandige en de Belgische Staat een geschil betreffende de verplichting tot betaling van bijdragen die voortvloeit uit de wetten en de verordeningen inzake het sociaal statuut van de zelfstandigen. Krachtens artikel 581, 1°, Gerechtelijk Wetboek behoort dit geschil tot de materiële bevoegdheid van de Arbeidsrechtbank en dus tot de rechtsmacht van een rechtscollege van de rechterlijke macht.

4. De omstandigheid dat de betwiste beslissing van de Commissie voor vrijstelling van bijdragen van discretionaire aard is, heeft geen invloed noch op de attributie van het geschil aan de rechtscolleges van de rechterlijke macht, noch op de bevoegdheid, binnen deze rechtscolleges, van de arbeidsrechtbank. De vraag naar de omvang van de controle die de rechter kan uitoefenen heeft geen uitstaans met de vaststelling van zijn bevoegdheid. "
(Cass., 8 maart 2013, C.12.0408.N/9,)

Het arbeidshof sluit zich bij deze rechtspraak aan.

Draagwijdte van het toetsingsrecht van de arbeidsgerechten

De controle uitgeoefend door de arbeidsgerechten houdt in dat de wettelijkheid van de beslissing, zowel intern als extern, moet worden geverifieerd, doch zonder enige mogelijkheid van substitutie, wat strijdig zou zijn met het beginsel van de scheiding der machten. (zie ook Cass. 11.12.2006, S.0016.N)

De zinsnede "zonder mogelijkheid van beroep" van artikel 22, 2de lid van het KB 38 geeft aan dat geen andere administratieve instantie met volle rechtsmacht een nieuwe beslissing ten gronde zou kunnen nemen, maar sluit niet uit dat de beslissing van de Commissie aan een wettigheidstoets door de rechtscolleges van de rechterlijke macht, hier de arbeidsgerechten, zou worden onderworpen. (zie conclusie advocaat generaal Vandewal, voorafgaand aan Cass. 08.03.2013).

De arbeidsgerechten doen bijgevolg een wettigheidscontrole, zowel extern als intern, zonder echter enige mogelijkheid om zich in de plaats te stellen van de Commissie voor Vrijstelling van Bijdragen. (zie eveneens Cass. 11 december 2006, S.06.16.N)

“De arbeidsrechtbank die kennis neemt van een geschil over een beslissing die de minister of zijn ambtenaar genomen heeft op grond van de hem toevertrouwde discretionaire bevoegdheid, is weliswaar bevoegd om toezicht te houden op de wettigheid van de bestreden beslissing, en na te gaan of de minister of zijn ambtenaar bij het uitoefenen van zijn bevoegdheid niet onredelijk of willekeurig heeft gehandeld, maar vermag niet aan het bestuur zijn beoordelingsbevoegdheid te ontnemen en zich aldus in de plaats van het bestuur te stellen (1). (1) Zie Cass., 13 sept. 2004, AR S.03.0129.F, nr 405; Cass., 10 mei 2004, AR S.02.0076.F, nr 246, met concl. van eerste advocaat-generaal J.-F. Leclercq; Cass. 17 mei 1978, (A.C., 1978, blz. 1081, met concl. van advocaat-generaal H. Lenaerts).

De wettigheidscontrole

Appellant beroept zich terecht op het gebrek aan formele en materiële motivering van de beslissingen.

Artikel 2 van de wet van 29.07.1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen bepaalt dat de bestuurshandeling van administratieve overheden zoals bedoeld in artikel 14 van de gecoördineerde wetten van de Raad van State (in *casu* de Commissie voor Vrijstelling van Bijdragen) uitdrukkelijk moeten worden gemotiveerd.

Artikel 3 van de wet van 29.07.1991 bepaalt:

“de opgelegde motivering moet in de akte de juridische en feitelijke overwegingen vermelden die aan de beslissing ten grondslag liggen. Ze moet afdoende zijn.”

Zolang de wetgever niet voorziet in een specifieke kennisgeving van een vonnis van de arbeidsrechtbank in deze materie, is bij gebreke aan betekening door een van de partijen het hoger beroep aan geen termijn gebonden.

De Raad van State besliste bij arrest van 11 oktober 1995 (*Soc. Kron.* 1997,594) tot een niet afdoende motivering, in het geval in de bestuurshandeling niet wordt uiteengezet waarom alleen een gedeeltelijke vrijstelling wordt verleend. De Raad van State oordeelde dat de beslissing van de Commissie voor Vrijstelling van Bijdragen diende vernietigd te worden.

De wetgeving inzake motivering van bestuurshandelingen, zoals uitgelegd door de Raad van State, blijft van toepassing.

Het arbeidshof neemt deze argumenten over als zijnde de hare en beschouwt ze als herhaald.

“De motivering moet in het geschrift staan dat de beslissing formaliseert. De motivatie moet de juridische en feitelijke overwegingen bevatten die aan de beslissing ten grondslag liggen; de beslissing moet voldoende in rechte en in feite gemotiveerd zijn en voldoende klaar en duidelijk zijn; De motivering moet toelaten te begrijpen hoe het recht en de feiten onderling worden toegepast en te weten waarom, op grond van de omstandigheden, deze beslissing werd genomen; Een afdoende motivering houdt in dat deze pertinent is, betrekking heeft op de beslissing, en ernstig is hetgeen inhoudt dat de aangevoerde redenen voldoende moeten zijn om de beslissing te rechtvaardigen;

Is een gebrek aan motivering een vage algemene stijlformule”(zie Arbeidshof Brussel 23.05.2013 www.juridat.be en de aldaar aangehaalde en geanalyseerde rechtspraak)

De beslissing van de administratieve commissie dient bijgevolg te worden vernietigd op grond van een inbreuk op de wet van 29.07.1991.

Toepassing in casu

In de bestreden beslissing van de commissie worden alleen de elementen vermeld waarom vrijstelling wordt toegekend(“uit de gegevens betreffende gezinsinkomen tijdens de jaren 2011 kan niet te verwaarlozen financiële moeilijkheden worden afgeleid” en “enkele andere elementen in het dossier aanwezig die de huidige toestand van betrokkene, die de staat van behoefte benadert, aantonen.

In de bestreden beslissing wordt niet vermeld waarom zij slechts tot een gedeeltelijke vrijstelling beslist en niet tot een volledige vrijstelling. Evenmin worden de feitelijke elementen aangehaald, noch enig argument gegeven waarom enkele kwartalen worden geweigerd;

Er kunnen misschien redenen zijn in de belastingsaangifte van appellant die een gedeeltelijke weigering rechtvaardigen maar deze argumenten worden niet vermeld om de weigering te motiveren, noch wordt er vermeld dat er bewijsstukken ontbreken of niet bewijskrachtig zijn.

Daarenboven voorziet artikel 17 van het KB nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen in de huidige stand van regelgeving niet dat bij bewijs van de staat van behoefte een volledige vrijstelling en bij benadering van een staat van behoefte een gedeeltelijke vrijstelling dient te worden toegekend.

De motivering van de betwiste beslissing van de commissie laat niet toe de juridische, noch de feitelijke grondslag van de beslissing te begrijpen.

De beslissing van de Commissie van 4 juni 2013 met betrekking tot het 1^e en 2^e kwartaal 2012 en het 1^e kwartaal 2013 dient te worden vernietigd.

Wat de rechtsplegingsvergoeding betreft kan worden vastgesteld dat het voorwerp van de vordering een betwisting betreft in de zin van artikel 1017, al. 1, Ger. W., met name toekenning van vrijstelling van verschuldigde sociale zekerheidsbijdragen als zelfstandige en moeten de gerechtskosten worden ten laste gelegd van de in het ongelijk gestelde partij. Gezien de rechtbank zich beperkt tot een legaliteitstoetsing, zijnde een niet in geld waardeerbare vordering is artikel 3 van het KB van 26.10.2007 van toepassing.

Het hoger beroep is gegrond

Om deze redenen

Gelet op de Wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken, in het bijzonder op het artikel 24,

Rechtsprekend op tegenspraak,

Gelet op het mondeling advies van mevrouw Nathalie Van Den Brande, eerste substituut-arbeidsauditeur met opdracht,

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk en gegrond,

Hervormt het bestreden vonnis en opnieuw recht doende,

Vernietigt, wegens schending van de wet van 29.07.1991, de beslissing van de Commissie van Vrijstelling van Bijdragen van 04.06.2013 met betrekking tot het 1^e en 2^e kwartaal 2012 en het 1^e kwartaal 2013.

Nodigt de Commissie uit een nieuwe beslissing te treffen voor de aanvraag van appellant van 20.12.2012.

Legt de kosten van het geding ten laste van de Belgische Staat overeenkomstig art. 1017, eerste lid, Ger. W.

Vereffent het bedrag van de proceskosten, begroot in hoofde van mevrouw P op 1320 euro in eerste aanleg en 1320 euro in hoger beroep.

Aldus gewezen en ondertekend door de negende kamer van het Arbeidshof te Brussel, samengesteld uit:

Beatrix CEULEMANS,

raadsheer,

Carla CORBISIER,

raadsheer,

Anton VAN ASSCHE,

raadsheer in sociale zaken, zelfstandige,

bijgestaan door :

Sven VAN DER HOEVEN,

griffier.

Beatrix CEULEMANS;

Sven VAN DER HOEVEN;

Carla CORBISIER

Anton VAN ASSCHE

en uitgesproken op de openbare terechtzitting van maandag 1 september 2014 door:

Beatrix CEULEMANS, raadsheer,

bijgestaan door

Sven VAN DER HOEVEN, griffier.

Beatrix CEULEMANS

Sven VAN DER HOEVEN

